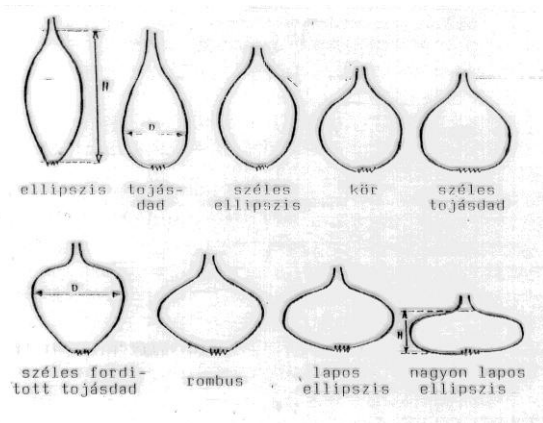

Hagymafélék

Hagymafélék környezeti igényei

- póré a leginkább, fokhagyma a legkevésbé igényes
- **Fény:** fényigényesek; vöröshagymánál a hagyma fejlődése, beérése hosszúnappalos folyamat
- **Hő:** hőoptimum 19°C, fejlődési minimum 4-5°C; vannak áttelelő típusok is; vernalizáció kérdésköre
- **Víz:** vöröshagyma közepesen, fokhagyma mérsékelten vízigényes; póré nagy vízigényű, csak öntözéssel
- **Talaj:** vörös- és fokhagyma kevésbé igényes, póré viszont eléggé igényes
- **Tápanyag:** csak a pórét szokták szervestrágyázni; rossz tápanyaghasznosítók; N-ellátás ↔ szárazanyagtartalom, tárolhatóság; P ↔ buroklevelek; K ↔ szénhidrát tartalom

Hagymafélék – Alliaceae család

- **vöröshagyma** - *Allium cepa*; Közép-Ázsia; hagymafej, zöldhagyma
- **salotta (mogoró) hagyma** - *Allium cepa* cultigroup *aggregatum*; Mediterránium; sarjhagymák
- **fokhagyma** - *Allium sativum*; Közép-Ázsia; sarjhagymák (gerezdek)
- **póré hagyma** - *Allium porrum*; Mediterránium; halványított álszár
- **téli sarjadékhagyma** - *Allium fistulosum*; ÉNY-Kína; halványított álszár, zöldhagyma
- **metélőhagyma** - *Allium schoenoprasum*; Mediterránium, levelek
- **kínai metélőhagyma** – *Allium tuberosum*; Kína; levelek, virágzati szár

Vöröshagyma fajtátipusai

- **Nappalhosszúság igény szerint:** rövid (11-12 óra), átmeneti (13-14), hosszú (16 h)
- **Technológiára való alkalmasság szerint:** egyéves, dughagymás, áttelelő, gyöngyhagyma
- **Hagyma alakja szerint:** gömbölyű, lapított gömb, vállas, hengeres
- **Héjszín szerint:** fehér, sárga, világosbarna, bronz, rózsaszínes, lila
- **Hússzín szerint:** fehér, sárga, lila
- **Tenyészidő hossza szerint**
- **Felhasználás szerint:** tárolásra, szárítmánykészítésre, frissfogyasztásra – saláta hagymák, savanyításra – gyöngyhagymák
- Szárazanyagtartalom ↔ csipősség, felhasználás, tárolhatóság

Fokhagyma fajtátipusai

- Őszi és tavaszi fajták
- Őszi – korábbi érés, nagyobb gerezdek, nagyobb termés, lilulásra hajlamosabb
- Tavaszi – jobb tárolhatóság, jobb fűszerező képesség, kisebb terméshozam (55-70%)

Póré hagyma fajtátipusai

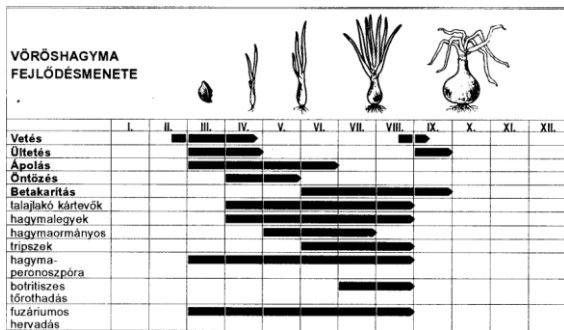
- Bolgár óriás: rövid tenyészidő; hosszú, vékony szár; nyár vége; friss piacra
- Holland típus (nyári-őszi típus): hosszú és közepesen vastag szár; őszi – téli szedés
- Áttelelő, téli típus: rövid, vastag szár; január – április

Vetésforgó

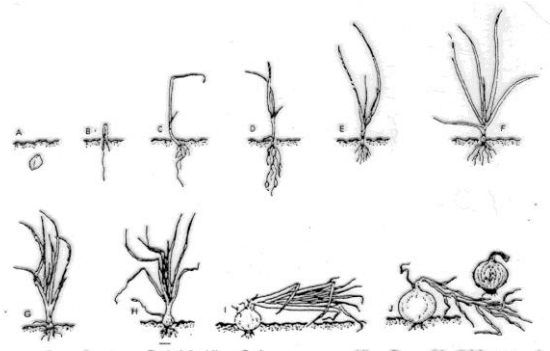
- (szerv. trágya után hányadik szakaszban/visszatérési idő/elővetemények)
- **Vöröshagyma** – 2.; 4-5 év; trágázott kapás után; nem jó elővetemény: árpa, burgonya, káposzta-, gyökér- és hagymafélék
 - **Fokhagyma** – 2.-3.; 4-5 év; korán lekerülő kalászosok, hüvelyesek; nem jó elővetemény: árpa, gyökgumósok és hagymafélék
 - **Póréhagyma** – 1.; 3-4 év; őszi búza, kabakosok, burgonyafélék

Növénytársítás

- **Vöröshagyma** – gyökérszomszédok, kapor, paradicsom, saláta, cikória, spenót, kapor, majoránna, bazsalikom, paprika, kabakosok; rossz: burgonya, hüvelyesek, káposztafélék, rebarbara
- **Fokhagyma** – jó védőnövény, vegyes ágyakba vagy szegélybe való; jó: szamóca, cékla, paradicsom, paprika, sárgarépa, uborka; rossz: hüvelyesek, káposztafélék
- **Póréhagyma** – feketegyökér, sárgarépa, zeller, káposztafélék, saláta, édeskömény, koriander, bazsalikom, majoránna, paradicsom, uborka, szamóca; rossz: bab, borsó, cékla (?), brokkoli
- hagymafélék – fungicid hatás; csigák és pockok riasztása

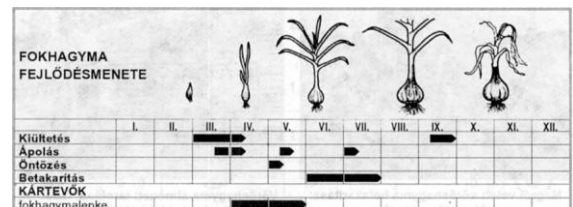

/Györfly, 1994/

Vöröshagyma termesztése

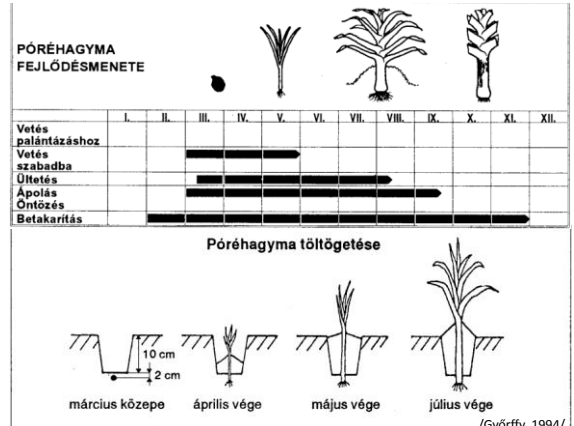
- tavaszi vetésű egyéves, dughagymás kétéves, nyár végi vetésű áttelelő
- **Talajművelés:** cserepesedés elkerülése, megfelelő vetőágy készítése kulcsfaktor
- **Szaporítás:** művelőutas elrendezés, 25-28 cm-es sortáv, tőszám ↔ hagyma mérete
- **Helyrevetés:** 2 cm-re; 3-5 g/10 m², 40-100 tő/m²; egyéves március, áttelelő augusztus vége
- **Dughagymával:** 1. évben dughagyma előállítás; tárolás, hőkezelés; 2. évben dugtatás április második felében IV/2-3, 100-150 g/m²; (**Palántázás**)
- **Ápolás:** gyomnevelő növény; helyre vetettek csak öntözéssel, betakarítás előtt már nem öntöznek
- **Kórokozók, kártevők:** peronoszpóra, rozsda; hagymalégy
- **Betakarítás:** 50-80%-os lombdőlésnél; áttelelő június-július, dughagymás július-augusztus, egyéves szeptember; 1. kiemelés és rendre rakás, utóérlelés, 2. rendfelszedés

/Györfly, 1994/

Fokhagyma termesztése

- Őszi és tavaszi ültetésű változat
- **Szaporítás:** vegetatív úton, gerezdekről, október közepén, illetve március elején; mélysége 3-6 cm; művelőutasan, 20-30 cm sortáv és 8-10 cm tőtáv = 40-50 db/m², őszinél 110 g, tavaszinál 80 g gerezd/m²
- **Ápolás:** gyomnevelő, betakarítás előtt 2-3 héttel már nem öntöznek
- **Kártevők, kórokozók:** fuzárium; nematódák
- **Betakarítás:** őszt júniusban, tavaszt júliusban, amikor a lomb elsáradt; kétmenetes betakarítás

Póréhagyma termesztése

- **Szaporítás:**
- **(Helyrevetés:** március – április, 1-2 cm mélyre, sortáv 35-45 cm, 20-25 db mag/folyóméter → egyelés 10-15 cm-re)
- **Palántázás:** 8-12 hetes palántákat (5-6 mm Ø) 10-15 cm mély árkokba, 40-50 x 10 cm-re, 20-25 tő/m²; március közepétől júniusig
- **Ápolás:** öntözés; halványítás töltögetéssel; (fejtrágyázás)
- **Kártevők, kórokozók:** hagymalégy, aknázólégy, hagymatripsz; peronoszpóra, lisztharmit, szürkepenész
- **Betakarítás:** piacképes méret elérésekor